

Γ. Κονδύλη & Όθωνος 1, Μαρούσι | 210 61 24 000
www.akadimos.gr | fb:@akadimos.marousi | tw:@Akadimos

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΔΕΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Εισηγήτρια: Μπαλαλά Χριστίνα

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ 320D-321B5

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείζαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῆ κεράννυται. ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεΐ καὶ Ἐπιμηθεΐ κοσμησαί τε καὶ νεΐμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεΐα δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεΐμαι, «Νείμαντος δέ μου», ἔφη, «ἐπίσκεψαι»· καὶ οὕτω πείσας νέμει. Νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπτεν, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὤπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἤϋξε μεγέθει, τῶδε αὐτῶ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τᾶλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀίστωθει· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννύς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνὰς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὀπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. Τούντεῦθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζώων ἄλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλίσκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῶ γένει πορίζων.

B.ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο:

1. Πριν την δημιουργία των ἐμβίων ὄντων υπήρχαν μόνο θεοί.
- 2.Οι θεοὶ πρόσταξαν τον Προμηθεΐα και τον Επιμηθεΐα να μοιράσουν τις ιδιότητες στα ἐμβία ὄντα.

3. Ο Προμηθέας αποχωρεί οικειοθελώς από την διανομή των ιδιοτήτων.
4. Ο Επιμηθέας πείθει τον Προμηθέα να επιθεωρήσει την διανομή.
5. Ο Επιμηθέας κατά τη διάρκεια της μοιρασιάς δεν μεριμνά για την προστασία και σωτηρία όλων των ζώων από τα καιρικά φαινόμενα.

2. Για κάθε μία από τις παραπάνω απαντήσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το κομμάτι του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνει.

Μονάδες 10

B1. «*Ἦν γάρ ποτε χρόνος*»: να σχολιάσετε την λειτουργία της φράσης στην αρχή του λόγου και να προσδιορίσετε το περιεχόμενο της λέξης *χρόνος*.

Μονάδες 10

B2. «*έκ γῆς καί πυρός μείξαντες*»: με ποια συστατικά δημιούργησαν οι θεοί τα έμβια όντα και με ποιες κοσμολογικές – φιλοσοφικές αντιλήψεις συσχετίζονται;

Μονάδες 5

B3. Να καταγράψετε τους τρόπους με τους οποίους ο Επιμηθέας προσπάθησε να εξισορροπήσει τις δυνάμεις των έμβιων όντων και να εξασφαλίσει την επιβίωση και τη διαίωνιση του είδους τους;

Μονάδες 10

B4. Να χαρακτηρίσετε τον Επιμηθέα με βάση τις επιλογές του κατά τη διάρκεια της δημιουργίας και με βάση την ετυμολογία του ονόματός του.

Μονάδες 5

B5. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη:

1. Ο Σωκράτης δεν ήταν άθεος, ήταν όμως είρωνας και έκανε την ειρωνεία όπλο της φιλοσοφικής έρευνας.
2. Ο Σωκράτης χρησιμοποιούσε την επαγωγική μέθοδο με σκοπό την εξαγωγή καθολικών ορισμών .
3. Ο Πλάτωνας ίδρυσε τη σχολή του, την Ακαδημία μετά την επιστροφή του στην Αθήνα από το δεύτερο ταξίδι του στην Σικελία.
4. Ο Σωκράτης αφηγείται στον φίλο του Καλλία τον διάλογο του με τον σοφιστή Πρωταγόρα.
5. Ο Σωκράτης ειρωνεύεται συνεχώς και αμφισβητεί έντονα τους τρεις σοφιστές που συμμετέχουν στη συζήτηση.

Μονάδες 10

B6.a. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: *συγκερασμός, μείγμα, διαταγή, επαφή, έμφυτος, κατανάλωση*.

β. Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου στα αρχαία ελληνικά: *θνητά, κατάγειον, άοπλον, έμηχανάτο*.

Μονάδες 10

Ακαδημίες